

ชื่อเรื่อง การค้นคว้าแบบอิสระ การรับรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเตรียมความพร้อมรับภัยดินถล่ม: กรณีศึกษาบ้านแม่มุต ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวมิ่งขวัญ ม่วงอยู่

ปริญญา วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต (การจัดการสาธารณสุข)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ รองศาสตราจารย์พวงเพชร ชนสิน

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาการรับรู้เรื่องภัยดินถล่มของประชาชนบ้านแม่มุต 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการเตรียมพร้อมรับภัยดินถล่มของชุมชน และ 3) เพื่อสำรวจความคิดเห็นวิธีป้องกันและลดผลกระทบจากภัยดินถล่มอย่างยั่งยืน

วิธีการศึกษาแบบเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ที่ศึกษาประกอบด้วย หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนของบ้านแม่มุต จำนวน 118 ราย โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย และกลุ่มผู้นำชุมชน ได้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแม่วิน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่วิน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่วิน และผู้นำชุมชนบ้านแม่มุต รวมจำนวน 7 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสอบถาม แบบนำสัมภาษณ์ และการสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้เรื่องภัยดินถล่ม ของชุมชนอยู่ในระดับมาก ข้อคำถามที่มีคะแนนสูงสุดคือ พื้นที่เสี่ยงภัยดินถล่มมักเป็นพื้นที่ลาดเชิงเขาหรือพื้นที่ติดภูเขาที่มีการ พังทลายของดินสูงและป่าต้นน้ำถูกทำลายมาก รองลงมาคือ สิ่งเตือนภัยก่อนเกิดดินถล่มเช่น มีฝนตกหนักถึงหนักมากตลอดทั้งวัน ระดับน้ำในแม่น้ำเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีสีขุ่นเหมือนสีดินภูเขา มีกิ่งไม้หรือท่อนไม้ไหลมากับน้ำ และวิธีอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้หรือการปลูกป่าทดแทนสามารถลดความรุนแรงและลดผลกระทบจากภัยดินถล่มได้

การมีส่วนร่วมในการเตรียมพร้อมรับภัยดินถล่มของชุมชนพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยขั้นตอนที่มี คะแนนเฉลี่ย มากไปหาน้อยที่สุดคือ ขั้นตอนที่ 1 การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา รองลงมาคือ ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและการดำเนินโครงการ ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานและขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล นอกจากนี้พบว่า การรับรู้เรื่องภัยดินถล่มของชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการเตรียมพร้อมรับภัยดินถล่ม ของ

ชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันเท่ากับ -0.068 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการรับรู้เรื่องภัยดินถล่มไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการเตรียมพร้อมรับภัยพิบัติของชุมชน

ความคิดเห็นวิธีป้องกันและลดผลกระทบจากภัยดินถล่มอย่างยั่งยืน ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ แหล่งต้นน้ำ และบำรุงหน้าดินให้ มีความอุดมสมบูรณ์ มีการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการป่าชุมชน รวมถึงปลูกฝังเยาวชนให้อุรักษ์สิ่งแวดล้อม สิ่งสำคัญคือคนในชุมชนต้องมีความสามัคคี ให้ความร่วมมือรักษาป่ารอบชุมชน

ข้อเสนอแนะในการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยดินถล่ม คนในชุมชน ต้องมีความตระหนักและมีความสามัคคี ร่วมสร้างจิตสำนึกให้แก่เยาวชนในการ อนุรักษ์ป่าไม้และแหล่งต้นน้ำรอบชุมชน โดยใช้กระบวนการ การมีส่วนร่วมของ คนในชุมชน และมีการ บูรณาการ แผนงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับแผนของชุมชน และร่วมรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากชุมชน

Independent Study Title	Community's Perception and Participation in Preparedness Towards Landslide Disaster : A Case Study of Ban Mae Mut, Tambon Mae Win, Amphoe Mae Wang, Changwat Chiang Mai
Author	Miss Mingkhwan Moungyoo
Degree	Master of Science (Public Disaster Management)
Independent Study Advisor	Associate Professor Puangpetch Dhanasin

Abstract

This study had three objectives as follows: 1) to study the people preparation for a landslide disaster at Ban Mae Mut, Tambon Mae Win, Amphoe Mae Wang, Chiang Mai Province; 2) to investigate their level of participation in the preparation for a landslide disaster in the community and 3) to survey their ideas about the prevention methods to reduce the impact of a landslide disaster in a sustainable manner.

The study was conducted using a quantitative method based on a sample group of 118 people who were the heads or representatives of the household members of Ban Mae Mut, selected by random sampling along with seven people in the Community leaders, the President and Secretary of the Tambon Mae Win Administrative Organization, the Director of the Health Promotion Hospital of Tambon Mae Win and the community leaders of Ban Mae Mut. The tools used in this study consisted of a questionnaire, interview form and observation. The data was analyzed using frequency, percentile, mean and standard deviation and correlation based on Pierson's Coefficient.

The findings revealed that the people's perception of landslide disaster was at a high level and the question item that got the highest scores was the one about the risk area for landslides that tended to be the area at the foothill slope or the one close to the mountain that has a high rate of landslides and the one near the water source forest that had been greatly eroded. The item that received the next highest score was the landslide warning signs such as the heavy and day-long rain, the rapid rise of the water level in the river, the muddy color of the water similar to that of the mountain soil along with the flooded wooden stick and tree limbs or

trunks and the one about the forest resource conservation or reforestation to reduce the degree of impact of landslide disasters.

Regarding the people's participation in preparation and readiness to handle landslide disasters, it was found that in the overall picture, it was at a moderate level. The stages that had the average scores, ranging from the highest to the lowest, was the first stage involving defining the problems and their causes followed by the second stage on planning and carrying out the project, the third stage on investing and carrying out the work as well as the fourth stage of follow up and evaluation. It was further found that the community's participation in preparing for the disasters was no relationship in terms of relation to the Pierson's Coefficient of -0.068 and a statistical significance of 0.05. This indicated that their perception of the landslide disasters had no effect on their participation in the preparation for landslide disasters.

The recommendations for the prevention method and the reduction of the impact from landslide disasters in a sustainable way should include conservation of the forest, the water sources, enhancing the richness of the soil surface, follow up and evaluation of community forest management along with instilling in the youth and younger generation an awareness of environmental conservation. And most importantly, the people in the community should join hands in conserving the forests around the community.

In order to prevent and reduce the impact from landslide disasters, it is recommended that the people be aware of the problems and strive for unity as well as instill in the young people the consciousness of conserving the forest and the water sources in the community using the people's participation and integration of the plan among the relevant agencies in accordance with the community's plan as well as respecting the people's opinions and suggestions.